

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külsőleg, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTALAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a köziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyilt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Megbukott a hatvanhét.

Irta: Ugron Gábor.

„Természetesen én is ragaszkodom a hatvanhétchez“, — mondotta Andrássy Gyula Kassán — „miként a függetlenségek a negyvennyolchoz“. Ha ez a jövőre szól, sajnálom Andrássy Gyulát, mert akkor őt elveszítjük a — jövőben. A kimerült hatvanhetes rendszerbe kár neki tábort ütni, mert roszakag felaliban sirját találja csupán, melynek mauzoleumán nem lehet felírni: Fejtámadunk! Az 1867-iki rendszer megbukott végleg. Vak, aki ezt nem látja.

Az alkotmányosságot állították vissza 67-ben. Királyt koronáztak és tőle esküt vettek. A teljes alkotmányosságot Ausztriában is kikötötték. Parlamenti többség miniszteriuma vette át az ügyvitelt a Lajtán innen és túl. A német hegemonia döntött Ausztriában.

Mi van meg ebből? Ausztriában 1879-ben a császár akaratából, mesterséges módon, kissé erőszakosan a liberális németeket kidobták a hatalomból és látszólagos parlamenti kormányzást kezdettek, amihez a többséget hol az egyik, hol a másik nemzetiségből hosszabb vagy rövidebb időre szereztek be. Végül tíz év óta nincs parlamenti többségből való osztrák kormány, még látszatra se, hanem csufjára az alkotmánynak, holmi hivatalnok-miniszterium lézeng felettük, hol összehíván, hol feloszlatván, hol hazaküldvén a képviselőházat, hol újra választván a Reichsrathot. Kormányzásuk visszaélés a 14. szakaszban adott kivételes felségjoggal és alkotmányosságuk merő komédia.

A hatvanhét közös ügyeinek intézésére a két állam népei vannak hivatva, parlamenti kormányaik közbejöttével és szabad elhatározásaik szerint. Nincs Ausztriának olyan kormánya, melyet a 67-iki törvény kiköt és a parlamentnek nem engedik, hogy szabad elhatározását megmondja.

Másik célja volt a 67-nek, hogy a törvényes érintkezésen kívül Ausztria és Magyarország népei között, az anyagi ügyeket megelégedésre szervezze. Ez sem sikerült. Mert volt máskor is harc és béke lett a vége. De most már kilenc év óta foly a heves tusa Bánffy—Badeni,

Szell—Körber és tovább, béke nélkül, felerőszakolt fegyverszünettel. Eddig a politikusok harca vivatott, most már a két állam népe, a társadalom érdekelt osztályai is harcolnak szenvedélyvel külön saját kezükre, mint százados háborúkban elvadult nemzetek szokták. Miért?

Mert az 1867 közös anyagi életre akart fogni két különböző, még több, két ellentétes érdekű államot: az iparos Ausztriát és a földmivelő Magyarországot. Harmoniát akart ott teremteni, ahol minden falat kenyérben az ellentétes érdek összecsap: az osztrák olcsó kenyeret akar, a magyar magas gabonárat kíván.

Magyarországon hamisított, megrontott választások többségével kormányoztak 1878 óta. Ha nem „biztosítják“ a kormány többségét, már az okkupáció, a kiegyezés Ausztriával báró Simonyi Lajos és társai terve szerint dől el. A helyzet pedig ma az, hogy az ország kilenczted része külön vámtérületet és magyar hadsereget akar és irtózik az osztrákkal közösségben maradni.

Nincs a két állam népe között semmi közös vágy, közös élethez való kedv. Éppen ellenkező az akarata, minden megnyilatkozása. A közös ügyeket együtt, megelégedésre intézni nem lehet, mert a rabló és prédája között nincs kiegyenlítés, miután nincs igazság és jog. A világ minden népe arany- valutára megy át, ha teheti s ha megvan, azt védi roppant áldozattal, amíg bírja. Az osztrák az arany-készízetést törvény, egyezség, közérdek és hadi-késztség ellenére gátolja tizenkét év óta, mert nekünk ez hozhat a viláfgorgalomban tőle való részleges szabadulást. Kell-e csattanósabb példa ennél? Ilyen a hatvanhét sikere!

Nem volt Magyarországon kívül a 67-iki kiegyezés tartalma iránt őszinte jóakarát. A császár, az osztrákok, az udvar, a katonák mind rossz kedvvel türték és lehető hamar megbontani igyekeztek, amit az osztrák 1867. decemberi törvények perfid, ellenséges szövege-bizonyít. Minek meghozatala óta a 67-iki magyar törvényeket ezen osztrák hamisítás szerint voltak hajlandók érteni.

Mondjon akármit Andrássy: 67 meghalt. A múlt évi abszolutizmus ölte meg. Minden tar-

tózkodó, félénk hazafi úgy vélte: igaz, Bécs csak kihasználna, jogtalanokodik, de ez elmúlik egyszer és várhatunk erre, hisz alkotmányunk megvan, az érintetlen, a nemzet joga és annak érvényesítésére az országgyűlés él és működhetik. Mikor egy zászlóalj honvéd kilökte törvény ellenére az országgyűlést palotájából, akkor a szemethunyk is látták, hogy nincs alkotmányunk biztosítva, mert nincs nemzeti hadsereg, hogy az engedményezett alkotmány pedig nem szabadság, csupán állapot, tényleges állapot.

Andrássynak vannak hivei, tisztelői De a 67-nek se hivei, se tisztelői. Még türjük. Azonban a fegyverszünet után nem türí a nemzet és nem türjük mi. Erről legyenek Bécsben is meggyőződve. Jó, ha földinduláskor a pap imádkozik és a nagy Istent dicsőíti. De oktalanság lenne hiveit a templomba vezetni és ottan imádkozni, mert nincs Isten dicsőségére az, hogy az összeomló falak eltemesse-nek papot és hívőket, akikben oly sok erő, tehetség, szent akarat hiában veszne el.

Napirend előtt.

A hétfői városi közgyűlésen napirend előtt több felszólalás történt.

Első sorban Dr Valentsik Ferenc képviselőtestületi tag a polgármesterhez intézett kérdéseket, melyek keretében a városi vámbevételek évről-évre való apadását tette szóvá. A városi tanács fölött súlyos kritikát gyakorolt s áppertén kimondta, hogy az erre vonatkozó szabályrendelet elkészítése körül a tanácsot vétkes mulasztás terheli és ezt jövőre türni nem fogja, hanem minden egyes közgyűlésen addig sürgeti, amíg megfelelő eredmény mutatkozik. A régóta huzódó községi iskola államosítása ügyében sem történt kellő buzgalom. A közgyűlés által kiküldött bizottságot, melynek ő is tagja, soha össze sem hívták. A régi barompiactéren levő sertéspiac eladása is késik, holott ebben a városnak jövedelemvesztése van. — A sétatér fái gondozatlanok, pusztulásnak indultak. Annnyira megy a tanács nemtörődömsége, hogy egy megnyitandó ut miatt, mely költségbe alig kerül, 18 hold területű városi fekvőség kihasználatlanul áll.

Gotthárd János polgármester kijelenti, hogy az új vámtarifával foglalkozott és a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti a vasuti kövezet-

vámnak kivételével, amelyet előkészíteni még nem lehetett. Rendes műszaki közeg nem áll a tanács rendelkezésére s e miatt nagy hátránnyal lehet valamit létrehozni. Az iskola államosítása ügyében közzelebbről volt tárgyalás. A tanfelügyelő memorandumot készít. A sertéspiac eladásával számításból várt. A székelyföldi tanítóképző ügye még eldőlve nincs s annak idehelyezése nem kizárt dolog. Akkor pedig a megfelelő épület helyéről gondoskodni kell. Különben a kérdés előkészítés alatt áll.

Dr Valentsik a választ egyelőre tudomásul veszi, de az elintézésre váró ügyeket mindig felszínen fogja tartani.

Gyertyánffy Gábor volt a második felszólaló. Tíz-tizenkét év óta sürgeti a város utcáinak és tereinek felmérését s a szabályozási vonal megállapítását, — sajnos, eredménytelenül. Erre képviselőtestületi határozat is történt, de végrehajtva soha sem volt. Míg ezt meg nem csinálják, addig senkinek sem szabadna építkeznie. A polgármestert kéri, nézzen utána eme régi határozatnak.

Megigéri a polgármester, hogy a határozatot kikeresi és ha arra valónak tartja, végrehajtja. De a költségek fedezetét is elő kell teremteni s ezért felelősséget nem vállal, mert műszaki közeggel nincs módjában rendelkezni.

Dr Solyomossy Lajos következett, mint harmadik kérdést tevő. Szintén első sorban a vámkezelés rendszertelenségével foglalkozik. Elmondja, hogy a megelőző napi barmok a vámkezelőknél maradnak s így a napi bevétel rendszerint nem tudható. A központban kellő ellenőrzés nincs és a vámházaknál sem található meg igen gyakran a vámosok, mert a tanács kézbesítőkül használja őket. Szemtanuja volt egy esetnek, hogy a Kossuth-utca végén minden igazolás nélkül egy bortszállító fogatot vámmentesen bocsátottak be azon címen, hogy az transitó. Az ellenőrzés lanyhasága tarthatatlan az eddigi rendszerrel együtt. A vámbevételek évről-évre csökkennek, holott a város forgalma emelkedik. A jövedelem csupán pótdából kerül ki, amit a közönség immár elviselni képtelen. Igen sok céggel kiegyezett eddig a város. Vajjon szerzett-e meggyőződést a polgármester, hogy ebben a városnak vesztesége nincs-e? Nagy visszaélések történnék a kiegyezések miatt. A legszigorubb ellenőrzést kívánja és követeli a város gazdasági érdeke.

Apróbb hibákért kellő megtorlást alkalmazott — mondja a pol-

gármester. A vámbárcák sorszámmal vannak ellátva és azokkal vizsgálás nem történhetik. Elismeri, hogy némelykor kézbesítésre is felhasználták a vámosokat, de heti vásárok alkalmával mindig a poszton állottak s ezért kár a városra nem háramlott.

Dr Valentsik, mint vele megtörtént tényre hivatkozik, hogy a vámon és vasuton kézbesítve is kapott bort, de heteken át hiába várta a fogyasztási adó beszédését. Végre — megkárosítani a várost nem akarván — személyesen ment el bejelenteni és akkor meggyőződött, hogy sehol semmi nyilvántartásban felvéve nincs.

Dr Solymossy kérve-kéri a polgármestert, hogy a maga és a tanács reputációja érdekében is tegyen meg mindent, mert ha a város ügyeinek előhaladását, a gazdasági rész szigorúan pontos és helyes kezelését látni fogja a közönség, akkor a tisztviselők is remélhetik sorsuk jobbra fordulását.

Hlatky Miklós a város közegészségügyére hívja fel a polgármester figyelmét, amely gyenge lábán áll. Nem tudja, ki köteles a piac szigorú ellenőrzését teljesíteni, de annyi éretlen gyümölcs talán sehol forgalomba nem került, mint a mi piacunkon. Ez a kérdés jelenben elavult ugyan, de jövőre nagyobb figyelmet kíván. A másik dolog, amiért szót emel, olyan kérdés, amelynél a tanács sokkal többet tett, mint tennie kellett volna. Ez pedig nem más, minthogy a Kossuth utcát egészen az ő majorjáig, tehát a mezőre is kiterjesztette és házzal látta el a mezőn levő kapuját s így az e szerint a város belterületére szóló szabályok alá tartozik. Egyszer a főkapitány olyan kedvében lehet, hogy a szabályokat az ő majorjára is alkalmazza és akkor tulajdonképeni rendeltetésétől, a mezőgazdasághoz szükséges trágyadomb felhalmozásától stb. eltilthatja.

A polgármester helyett Dr Kassay Albert városi tisztviselő orvos válaszolt és lehetetlennek tartja, hogy felszólaló a piac ellenőrzéséről tudomással nem bírna. Beismeri azonban, hogy a közönség izlése, felvilágosodottsága szükséges ahhoz, hogy a piacról az éretlen, számtalan veszélyes betegséget előidéző gyümölcsök eltűnjenek. Hiszen most nem hozhatunk annyit, hogy azt itt drága pénzért meg ne vásárolják. A rendőrség utján igyekszik ezt évek óta üldözni, de az eddigénél nagyobb eredményt elérni — a felhozott okok miatt — nem tudott és nem tudhat.

Hlatky Kassayról föl sem tételezte, hogy hanyagságot követett volna el, de ő maga is elismeri, hogy felszólalásának alapja van. A rendőrök inkább elnézik a visszaéléseket s ezt kívánja valamely megfelelő módon orvosoltatni.

KÜLÖNFÉLÉK.

I. A lemondás dalai.*

Ősz volt, a hervadásnak képe
Szívemen át elszeketett,
Virág hulláskor, hervadáskor
Lássalak én meg tégedet...
Künn bolyongtam a hervadásban

S szívembe tavasz költözött
És egyedül én voltam boldog,
Én annyi sok ember között.
Temetett más — és én ujongtam
A feltámadás ünnepén,

Oly sok varázst a hervadásban
Eddig még soh' se láttam én...
Múlt az idő... s mikor tavasz lett
Én eltemettem álmodmat,
S a vidám, boldog ember-árban
Jártam busongva, hallgatag.

Hegyi István.

B. Bagossy Kálmán.

II. Egy menyasszonyhoz.

Egymásra mi későn találtunk,
Mikor mindennek vége volt,
A kínos, néma hervadásban
Szerelmünk némán haldokolt.

Egy borús érzés fel-feltámadt
S zokogtam bus sorsunk felett
Hogy, ami szabad annyi másnak,
Szeretnünk egymást nem lehet

Aztán... a fájdalom megenyhült
Egy sóhaj kísért még csupán,
Miért is kellett találkoznunk
Azon az ősi délután...

B. Bagossy Kálmán.

Hegyi István.

— **Vegyes hírek.** Kossuth Lajos Tivadar, aki mintegy hét óta fivére Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter látogatása céljából a fővárosban időzött, kedden este visszautazott Milanóba. — A katolikus nagygyűlés napok óta foly Budapesten — országos érdeklődés mellett. A nagygyűlésen Gróf Miksa János helybeli plebános, ker. főesperes és Orbán János vágási pap is részt vesznek. — Kossuth Ferenc és Gróf Apponyi Albert tiszteletére az országgyűlési függetlenségi párt azon alkalomból, hogy a külföldi figyelmét egy a földmérők kongresszusával, mint az Eighty-klub látogatásával hazánkra irányították, disztrakciót rendez október 10-én, a képviselőházi ülések megnyitása napján. — Trieszt és Póla között egyik állomáson Ferenc Ferdinánd trónörökös elutasításakor, a sineken dinamit töltényeket találtak. — Oroszországban a forradalom még folyton tart. Gyilkosság, rablás, adómegtagadás és éhínség járja.

— **Kalleza Erzsébet** festőiskolai növendék, kit annak idején vármegyénk akkori főispánjának ajánlatára vetek föl az allami női festőiskolába, három hónapos külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett. Meglátogatta Bécs, Prága, Berlin, Düsseldorf, Brüsszel, Páris, Nürnberg, München és Salzburg városokat s a világhírű művészek festményeiről másolatokat készítve, gazdag tapasztalatokkal tért vissza. A szép utat Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter támogatásával, államköltségen tette meg. Pár napot városunkban testvérénél tölt és innen tanulmányai folytatására Budapestre utazik.

— **Városi közgyűlés.** Székelyudvarhely szab. kir. város képviselőtestülete Gotthárd János polgármester elnöke alatt tartotta meg hétfőn délután mult számunkban jelzett rendkívüli közgyűlését. Elismeréssel adózik a képviselőtestület

* Az e címen itt megjelenő összes dalokat a két szerző együttesen írta, olyanformán, hogy egyik sort az egyik, másikat a másik írta, mindenik költeményénél változva a kezdésben és folytatásban.

tagjainak ügybiztoságáért. Oly szép számban voltak együtt, hogy ez alkalomra a szűk tanácssterem kicsinynek bizonyult és többen valósággal kiszorultak; nem lévén elegendő ülőhely számukra — előkészítve. Utólagosan sem vettük észre, hogy elhelyezésükről valakinek eszébe is jutott volna gondoskodni. No de az érdeklődés ily rendkívülségére bizonyára nem volt elkészülve a nemes tanács sem. A polgármester röviden üdvözölve a megjelenteket, napirend előtt felszólalások történtek, amelyekről az ügyek fontosságához képest, külön cikkelyben számolunk be. — Végre a tárgysorozat szerint elfogadott napirend kezdődött, amelynek tárgyalása egész simán, a tárgyak iránt való kellő érdeklődés mellett folyt le. Dr Soó Rezső tisztügyésznek július 15-től szeptemberig tartott szabadságolását tudomásul véve, Medgyes Gábor rendőrségi írnok újabb szabadságolása került sorra. Miután azonban e hó végével felévi szabadsága lejár, felszólítják, hogy nyugdíjazása iránt folyamodjék. A város tulajdonát képező Kossuth-utca 97 szám alatt leégett ház újraépítését 1000 K költséggel elhatározták. A biztosítási díjból 850 K megtérült. Baróthy Tunyoghy Csapó Ferencet, a Központi szálló bérletjéért a város kötelekeibe felvették. Bacsoni Gyula kiskorut, a Bacsoni pap unokáját, kinek szülei elhaltak, városi illetőségének elismerték. A városi tagutak f. évi fűtermését tárgyzás 60 K bérösszegeiről szóló szerződést jóvá hagyták. Ugyszintén a Klein Zsigmond fakereskedővel évi 2250 K bér mellett az új vásártérre hat évre bérbeadott terület szerződését is. Pecsé David és Bäck Alajos mérnök ajánlatát, mely a városház építését tárgyzás s amelyet a tanács elfogadásra ajánlott, egyszersmindkorra levették napirendről. Kimondotta a közgyűlés, hogy az e célra már megvásárolt helyre fog építeni. Nagyobb vitát provokált Szöllösi Sámuel és társai V. kerületbeli lakosok aszfaltjárda építése iránti kérényé. A képviselőtestület kimondotta, hogy ha a háztulajdonosok saját költségen elkészítetik az 150 mtr. szélességű járdát, 10 év múlva átveszi a város és további főtartásáról gondoskodik. Vállalkozóval szerződést azonban maga a város köt és a pénzkezelést elvállalja, de a háztulajdonosok fizetési kötelezettséget kell vállaljanak s jogot engedjenek, hogy az így felmerülő tartozást telekkönyvileg biztosíthassa. Olyan előnyök ezek, amilyenél jobbat a város jelenleg nem nyújthat. Másfelől pedig a háztulajdonosok a magasabb házibérekből költségeiket biztosan megkapják és az Orbán Balázs utcában levő lakások értékesebbé válnak. Gotthárd polgármesternek a város fővenytelepeiről 50 bárka homokot engedélyeztek. Lázár Gábor és nejétől megvásárolt telek vételárát, 3200 K-t a jövő évi költségvetés terhére kifizetik. A legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására Dr Nagy Sámuel, Hlatky Miklós és Dr Solymossy Lajos küldettek ki. A városi tisztviselőknek megengedték, hogy 2 havi levonással fizetésük terhére tüzfűt vásároljanak. Az ötödéves korpótlék ügyét azonban napirendről levették s utasították a tanácsot, hogy a szabályzatot a szolgákra is kiterjesszék. Biró Jánosnak a kataszteri választmányban teljesített jegyzői munkálataiért napi 4 K-t utalványoztak. Az 1905—1906. évi közs. pótdó kivetési lajstromokat 52,739 K összeggel, az egyenes adó 20 százalékkal elfogadták. A kögyűlés tárgysorozata véget érven, polgármester a gyűlést berekesztette. A jegyzőkönyv hitelesítése tegnap délután történt meg.

— **Elvi jelentőségű határozatok.** Vételár kamata fizetési határidő nélkül. Ha az eladó a mindenkoros vételárt fizetési határidő kikötése

nelkül hitelezte a vevőnek, úgy ez kamatot csak a megintestől köteles fizetni; az évenkénti egyenleg elismerése ily megintest nem képez. — Vállalás. A kibocsátó, aki a váltót harmadik személyre forgatta, de utóbb az utolsó forgatmányos nyugtájával ellátott váltónak ismét birtokába jutott, mint váltóbirtokos igazolja van akkor is, ha forgatmányát törölve, illetőleg a váltó óráá visszaforgatva nincsen. — Reklám. Cégvalódiság elvebe ütközik az olyan cég, melynek nyomán a közönség nagyobb anyagi tőkét s több erkölcsi erőt tetelez fel a kereskedőnél, mint amennyivel ez tényleg rendelkezik.

— **A városi iskola ügy** valóságos ólomsúlyal nehezedik szegény pótdósi költségvetésünkre. Olyan dolga ez a város közönségének, mint a szegény ember vásott fiának a nadrágja; folt folt hátán van immár és mégis folyton lyukas, de újra nem telik... Egyfelől a két leányiskola tépazza a várost, mert a rendelkezésük alatt álló alapok kamataiból önmagukat fentartani nem tudják, sőt évek óta a tőkéjüket fogyasztják, másfelől meg a két fiúiskola szaporítja a költségeket. A törvény 5 százalékos pótdó ir elő s nálunk még a 10 százalék sem elég. Szegény gyermek azonban sok van s ha tandíjmentesen nem tanulhat, iskolázatlan marad. Így gondolkodván a képviselőtestület, elhatározta, hogy a községi iskolánál új tanerőket nem alkalmaz. E helyett 600 K készpénzt és 5 öl fát engedélyez a róm. kath. elemi fiú iskolának s ezzel lehetővé teszi, hogy a községi iskolánál fölösleges tanulólétszám a barátok iskolájában nyerhessen oktatást, mert most már ott sem kell tandíjat fizetni. A barátok mindenkor lelkiismereti kérdésnek tekintették a tanítást és most is egész lelkesedéssel karolják fel a vezetésük alatt álló iskola növendékeinek oktatás-ügyét. Teljes megnyugvással adhatja minden szülő tehát oda a gyermekét és bizhatja rendszeres, helyes felfogással végzett nevelésükre. Így tehát addig is, míg az államosítás megtörténik, a fiúiskolák ügye rendben van. Ugy a róm. kath. leánynevelő, mint az ev. ref. leányiskola részére 400—400 K segélyt szavazott meg a közgyűlés.

— **Az első hó** tegnap (szeptember 26-án) esett városunkban és vidéken. A levegő egészen lehült, annyira, hogy napos oldalon is a hőmérő csupán 4 C fokot mutatott. Sűrű, teljes felleg takarta az eget és késő estig esett a hó, mely egész teli képet rögtönzött. Korai dertől lehet tartani. Brassó, Gyulafehérvár és az ország legtöbb vidékéről, hasonló időt jelentenek. Azonban a vénasszonyok nyara még hatra van. Tehát jobb időt is remélhetünk.

— **Szakács és Baumann.** Nem valami új cégről van szó. E két név úgy került össze, hogy Szakács Zoltán akkori polgármester az 1904-ik évben tervezett városi villamos telep és lisztelő malom építésére szükségesnek tartott terv és költségvetés elkészítését Baumann Márton budapesti mérnökre bízta. Erre azonban sem előlegesen, sem utólagosan a város képviselőtestületétől, annál kevésbbe a törvényhatósági bizottságtól engedelmet, jóváhagyást nem kért és nem kapott. Az ilyen csekélyesgek a volt polgármestert nem is igen izgatták. Nagyratörő lelke után indult és feladván Baumann urnak a rendelést, kikötötte, hogy díjat csak akkor kap, mikor az építést megkezdik. A díj pedig a Magyar

Mérnök- és Építész-Egylet szabályai szerint leszen megállapítandó. A vilamos telep és malom ügye azonban — épen lapunk szerkesztőjének felelőssége folytán — mert az a városra tekintélyes anyagi kárt helyezett kilátásba — napirendről lekerült. Az építés megkezdéséből semmi sem lett. A törvényhatósági bizottság a képviselőtestület ebbeli határozatát megsemmisítette. Baumann Márton ur pedig 1904. nov. 28. áról keltezővel, a városi tanácshoz 2220. szám alá 5175 K 66 fillérről szóló számlát nyújtott be. A képviselőtestület hétfői ülésében foglalkozott ezzel a kérdéssel és a tanács javaslatára, egyhangulag elutasította Baumann ur követelését. Mindenesetre csodálatos, hogy a volt polgármester saját személyében, a képviselőtestület felhatalmazása nélkül ilyen terhes szerződést kötött és éppen az ő idejéből, szertelen rossz gazdálkodása miatt felmerült pótdadók mellett, még ilyen alaptalan követelésekkel is zaklatják városunk közönségét. Hiába, a protekciós hivatalnokok soha sem váltak be és az ilyenek csak a közérdek hátrányára szoktak lenni. Tanulság: „Ha az Isten hivatalát ad, nem mindig ad azért megfelelő észet és tehetséget is hozzá!”

Nem lesz az idén pótdadómelés. A városi tanács ugyanis 21,159 K szükséglet- és 21,809 K fedezetel, valamint 650 K felesleggel pótköltségvetést terjesztett be a képviselőtestülethez, mely azonban tekintetbe véve azt, hogy a polgárság az ex-lex alatt felgyülemlett adókkal amugy is tulságosan van megterhelve, a jövő évi költségvetés rendjén fogja rendezni a felmerülő szükségletet. A pótköltségvetésben új 23 százalékos pótdadóról volt szó.

Elhelyezés iparos pályára. A brassói Székely Tarsaság ez évben több fiút helyez el Brassóban előkelő iparosoknál tanulóknak; ha a szülő teljes szegénységet hatóságilag kiállított bizonyítvánnyal igazolja, akkor a gondozás mellett ruha segélyben is részesíti. Felkeri azért a szülőket, kiknek ilyen gyermekeik vannak, továbbá a t. lelkes, tanító és jegyző urakat, kik ilyeneket ismernek, hogy e végből lépjenek érintkezésbe a Tarsaság pénztárosa Bokor András ural (Kut u. 11 sz.) honnan a bővebb felvilágosítást megkapják. Leggyorsabb eljárás azonban, ha egy levelben megírják, hogy milyen pályára lenne kedve a fiúnak; mellékelni kell: iskolai bizonyítványt. Feltételek: az elemi iskola 6. osztályának elvégzése, 12 éves kornak betöltése. Pályákul legajánlatosabbak: pék, bádogos, kéményseprő, kaptavágó, kárpitós, de választhatnak másit is.

Országos kirakóvásárok október havában a következő helységeken és napokon lesznek:

1. Nagysajó, Nagysink.
2. Alsóajára
3. Borsa, Kaál, Körispatak, Mar, Ludas, Szászváros, Székelyudvarhely.
4. Zabola
5. Gerend, Oláhláposbánya, Szabéd, Törösvár.
6. Szelistye.
7. Bürkös, Czege, Kraszna.
8. Alparét, Bárnykut, Csikszentdomokos, Felsőszálláspatak, Kóhalom, Marosilye, Nagysármás, Sepsiszentgyörgy, Torockó, Zsibó.
9. Alsóárpás.
10. Mikeszása, Petroszény.
11. Dicsőszentmárton, Parajd, Szinye.
12. Csikkarcfalva, Halmágy, Nagyenyed, Nagyida, Nagyilonda.
13. Tasnád.
14. Várhely.
15. Bonczhida, Gyéres.
16. Hajdad, Ujegyház.
17. Szászrégen.
18. Szilágycseh.
19. Brassó, Nagymás, Ósinka, Soósmező.
20. Buza, Erked, Magyarigen, Szamosújvár, Szászcsór.
21. Homoródozlánd, Óradna, Szentlászló.

22. Erdőszentgyörgy, Jakabfalva, Kézdivásárhely, Monora.
23. Márpod, Papolez
24. Borgóprund, Déva, Kékes.
25. Egerbegy, (Nagyküllő), Gyergyóalfalu, Mezőbánd, Szászvárad.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Az orosházi Tanonc-Otthon.

Az egész országban ezidőszerezt egyedül álló intézmény az orosházi I. Ferencz József Tanonc-Otthon.

Az iparos tanonc ügyet szolgálja s a tanonc-nevelést a multhoz képest új alapokra kívánja fektetni.

A tanonc-otthon általános célja: a szülői gondos otthont pótolni azon tanoncoknál, kik az általuk választott ipari mesterséget jeles iparos-mesterek műhelyében, az illető mesterek szakzerű és gondos vezetése mellett gyakorlatilag teljes alapos-sággal meg akarják tanulni. Éppen azért, az Otthon minden tanonca saját műhelyében, mestere vezetése és utmutatása mellett, a nap kitűzött óráiban mesterségének fogásai-ban gyakorolja magát és a tanoncoknak mesterségükre vonatkozó minden munkájában tevékeny részt vesz, mert legfőbb cél az, hogy a tanonc a tulajdon iparágát a legalaposabban megtanulja és mestersége minden készítményét öntudatosan, szakzerűen, izlésesen és tökéletesen el tudja készíteni; mert kitűnő munkás kezekre van nálunk legfőbb szükség.

De másfelől az Otthonnak az is célja, hogy a tanoncokra minden irányban nevelőleg hasson, azoknak szellemi oktatására és lelkük kiművelésére fokozott mértékben gondot fordítson.

Különleges célja a tanonc-otthonnak egyfelől azon ifjaknak felvétele, akik vagyonosabb, jobbmodu szülőknél gyermekei s a kiket a szülői bölcs előrelátás, az élet helyes ismerete és a magyar ipar szebb jövőjében vetett hit az iparos pályára szánt, a mely szülők az iparos pályára való okszerű nevelés érdekében megkívántató anyagi áldozatoktól sem riadnak vissza és meghozni készek mindent, hogy fiaikból művelt és szakképzett iparos válják, — másfelől ösztöndíj mellett való felvétele azon intelligens szülők gyermekeinek, akiknek kedvük, hajlamuk és előszeretetük van az iparos pályára iránt.

Az Otthonba felvett minden tanonc a teljes ellátáson kívül felügyeletben és leggondosabb nevelésben is részesül, azért kiváló gond fordítatik a tanoncok szellemi tehetségének kiművelésére, a vallás-erkölcsös érzés, a törvényisztelet, a haza iránti kötelességek, a férfias jellem, a becsületérzés, az igazmondás, a hűség, a megbízhatóság, a szorgalom, a munkaszeretet, a takarékos-ság, a nyílt őszinteség, a szigoru kötelességérzet, a szolgálatkészség, az engedelmség, a fegyelem, az önuralom, az egyenes-lelkűség, a testi egészség, a kedély-és érzelmvilág fejlesztésére, ápolására, nevelésére, rászoktatására és fokozására; mert művelt észre, erős, izmos karra és nemes, ideális szivre szüksége van minden leendő iparos-nak.

A tanonc-otthonban vannak a) ingyenes — teljes ösztöndíjas, b) fél-ingyenes — félösztöndíjas és c) fizetési helyek. A kik ingyenesek,

azok a tanonc-évek alatt semmit sem fizetnek; a fél-ingyenesek az egész díjnak felét, vagyis évenként 200 koronát és a fizetések évenként 400 koronát tartoznak évenként előre az otthon pénztárába befizetni.

Ruházatról minden tanonc maga köteles gondoskodni.

A tanonc-otthon felügyelő-bizottsága érintkezésbe lépett azon iparos mesterekkel, akiknél — gyakorlati kiképzés végett a tanoncok elhelyeztetnek. Az Otthonban felvett tanoncok a következő iparágak közül választhatnak: lakatos, géplakatos, asztalos, kovács, szobafestő, ács, kőmives, szabó, cipész, fodrász, bádogos, kárpitós, nyerges, műörás és kocsigyártó. A tanonc mielőtt az Otthonban felvétetnék, kiválasztja azon iparágát — és ezt kérvényben előre is jelzi — a melyet meg akar tanulni. A kiválasztott iparágak mesterei szakmájukban kiváló szakemberek, a kiknek ipari készítményei minden irányban versenyképesek.

Az Otthonba felvett és valamelyik iparos műhelyben elhelyezett tanonc köteles az Otthon házi szabályainak, valamint műhelye rendjének magát feltétlenül alávetni.

A tanonc-otthonban való felvételt a felügyelő-bizottsághoz kell folyamodni. Egyelőre 12, legfeljebb 20 tanonc vétetik fel. A kérvényhez a születési, orvosi és iskolai bizonyítvány csatolandó. Kívánatos, hogy a folyamodó tanoncnak a gymnasium, a reál- vagy a polgári iskola 4-ik osztályáról bizonyítványa legyen.

A felvételt a kereskedelemügyi min. kir. ministerium hagyja jóvá, melynek fenhatósága alatt az egész intézmény áll és a felügyeletet az ipariskolák főigazgatója gyakorolja.

Minden tanonc az Otthonban a teljes ellátáson kívül fűtést, mosást, világítást, tisztogatást és ágyneműt is kap. A napi ellátás áll: reggeli, ebéd- és vacsorából.

A Tanonc-Otthonban van: háló, étkező és foglalkozó helyiség, van könyvtár és muzeum is.

A tanoncok a leggondosabb felügyelet alatt vannak. A felügyelet az Otthon igazgatója teljesíti, a ki benn lakik az intézetben és a tanoncok minden irányu ténykedését a legéberebb figyelemmel kíséri.

Az egészségügyi felügyeletet az intézeti orvos végzi.

Bővebb felvilágítással az Otthon igazgatója szolgál.

Ugy az Otthonnak, mint az Otthon tanoncai mestereinek legfőbb célját és törekvését az képezi, hogy olyan kitűnő iparos nemzedéket képezzenek, a kik a jövőben lelkük egész melegségével, akaraterejük egységével, fáradhatatlan szorgalmukkal és szaktudásukkal a magyar iparosnak tiszteletet és becsülést, a magyar iparnak pedig elismerést és hírnevet szerezzenek.

A felügyelő-bizottság.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1582—1691-ig.

Irtá: Cennert János, ford. Balásy Dénes. (66. folytatás.)

A határszorosokban a vámoló felügyeletet a harmincad szedők végezték, a kiknek segítségére tartoztak menni a székelyek, mikor a

csempészek és a vámot fizetni nem akarók ellenében a vámosok őket szőlítették.¹⁶³ Ez természetesen csak oly szorosok közt történt, hol vámolások vagy hivatalok voltak. Ilyent állított Ojtozon 1627-ben Bethlen Gábor.¹⁶⁴ Magok a szorosok, hegynyergesek és fontosabb átjárók apró várgyepükkel és töltésekkel voltak megvédve, melyeknek fentartásáról a székelyek gondoskodtak.¹⁶⁵ A kiváltságolt helységek közé, melyek határszéli vigyázásban éltek, tartozott eleitől fogva Bereck, eredetileg oláh falu, szemben a hasonló nevű szorossal. Lakosai Zsigmond király idejében, valamint azelőtt is, határozásra (custodia) és Moldva felől kémlelésre, híradásra (explorationes) voltak kötelezve.¹⁶⁶ Bereck lakosait 1602-ben Báthori Zsigmond a Moldva és Oláhországban való állandó hírszerzők tartására kötelezi, a határok gondos őrizésére, rájuk parancsolja a Kézdi-Vásárhely—Tatrosi utvonalon a fejedelmi hírnökök részére lovak és szekerek állítását s ezek fejében aztán fontos jogokat s minden terhektől való mentességet biztosít nekik.¹⁶⁷ A 17. századon át ezt a kiváltságlevelüket ismételve megerősítik a fejedelmek, utóljára I. Lipót 1701-ben, jogi érvénnyel birt hát az hosszu időn keresztül.

Midőn ellenséges beütéstől lehetett tartani, azonnal a székely lakosait a fenyegetett területen, a szorosok és egyéb átjárók védelmezésére a kapitányok előparancsolták. Erre vonatkozólag fejedelmi fölkelelési parancsra természetesen nem volt szükség; de azért nem volt ritka az olyan eset, mikor a szorosok védelmezésére a fölkelelés magok a fejedelmek rendelték el. Bocskai 1606-ban, tekintettel az eshetőségekre, mielőtt 4000 főnyi székely fölkelő sereggel nyugatra indulna, a határszél vigyázó védelmére 500 gyalog vitét és 200 lovas mozgósít és annak parancsa folytán Petky székely generális belátása szerint a határon, vagy annak közelében kell állomásozni.¹⁶⁸ Egy a határvédelemre szolgáló általános fölkelelésnek találó és élénk képét festi meg Bethlen Gábornak az a parancsa, melyet ő 1623. szept. 25-én a három széknek helyettes kapitányához, Toldalagi Mihályhoz írt, akkor, mikor ő az országtól való távollétében egy Moldva felől az ojtói szorozon át tervezett tatár beütésről hall hírt. Meghatalmazza Toldalagit, hogy minden otthon lévő és fegyverfogható lófőt és darabontot Maros, Udvarhely és a három székéből fegyverre szólítson, üssön tábort azután a hegy lábánál, szemben az ojtói szorossal, küldjön innen egy nagyobb zászlóajt a szorosba, a kik csináljanak magoknak ott k a l i b á k a t és csupán csak élelmiszert bocssássa őket haza. Sürgős szükség esetében az összes jobbgyokot és általán minden fegyverfogható állitson talpra s nem sokat keresve a fegyvert, ásóval, kapával, lapáttal, villákkal ellátva, állítsa őket oda. A szorosok erődítésében ne elégedjék meg fa és cserkelye rakással, hanem vegye körül azokat árkokkal, töltésekkel. Esetleg Csikból is, a vasbányák gondviselőinek beléegyezésével, az ottani legénységet rendelje oda, de azért a többi szoros is ne maradjon őrizet nélkül. Mig a tatárok oda át Moldvában tanyáznak, addig jó előre meg kell tenni ezeket a dolgokat. Egyébaránt ezen instrukción kívül is saját tudása és lelkiismerete szerint járjon el; Kemény Boldizsárral s a többi gondviselővel egyetértve, tehet további intézkedéseket is.¹⁶⁹

Tipikusnak tekinthetjük ezt az utasítást nagyobb ellenséges beütései alkalmával. Ily esetekben minden embernek munkához kellett látni és a parancsoló kapitány vagy gondviselő, széles körű rendelkezési joggal birt.

1689-ben a berecki szorost szintén védelmi állapotba teszik farakásokkal és Teleki Mihály utasítja a

háromszékietek, hogy a felkelő se-
regek Henter Mihály kapitány pa-
rancsa szerint igazodjanak a határ-
szélnek a tatárok elleni védelmezés-
ében.¹⁷⁰

Még a 18. században is voltak
általános insurrekciók az ország ha-
tárának megvédelmezésére.

Csik, Gyergyó, Kászon szék-
ek 1707-ben egyik székyülés ha-
tározata alapján, együttesen, fegy-
verrel, kinek mije volt, de legalább
is vasvillákkal, fejszékkel és tarisz-
nyával ellátva, Csikszeredába gyűl-
nek a határ megvédelmezésére.¹⁷¹ 1715-
ben 31 kiváltságolt határőr van
Szépvízen.¹⁷² 1736-ból Fel- és Al-
csikből 60, Gyergyóból 30 ilyen ha-
tárőr van följegyezve. Ez a rend csak
a katonai határörvidék szervezése
után vált fölöslegessé.

Hírszerzőket, kémlőket is tartot-
tak a székyek, mint végbeliek, a
szomszéd tartományokban.¹⁷³ Ilyen
hírszerzők tartása nem csupán a
kászoniaknak, de köteleességében állt
a többi székyeknek is.

Ezen az egész korszakon kereszt-
ül a székyek az országnak, mint
gyorsaságos vitézek és derék kato-
nák, nagy szolgálatokat tettek. To-
vábbi szolgálatokra voltak kötelezve
a Leopoldi Diplomában is. Azonban
a habsburgi kormányzat a könnyen
lobbanó és cselekvő székyek iránti
bizalmatlanságból, nem szőlította
őket fegyverre 1742-ig. Az egész
nemzetet 1705-ben és 1713-ban¹⁷⁴
lefejezték s azután is szigorúan
büntették azt, a kinél fegyvert talál-
tak. A széki kapitányok hivatala
megszűnt. De annál keservebben
nyomorgatták a székyt az adók és
bekvartélyozások terhei.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

A góbé a gazdaságban. (Humoros
gazdasági tárcák.) Péterfy Tamás, az
agyafurt széky góbéságok írója a
fenti címen előfizetést hirdet újabb
könyvére, mely tíz iv tartalommal
október hóban jelenik meg. Szinte
fölszemes ajánlanunk e könyvet, mert
Péterfyt a „Góbéságok“ révén ál-
talanosan ismeri a magyar olvasó-
közönség. Újabb könyve a gazdaság
köréből meríti tárgyait. Megrendelő
cím: Péterfy Tamás, Budapest, IX.
Köztelek. Előfizetési ár 2 korona.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

Nomen. Szíves küldeményét megkaptuk.
A lapot mostantól küldjük. Szellemi támo-
gatását is készséggel fogadjuk — főleg a
széky nép életéből merítve.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

**A nagyérdemű vármegyei baromfi-
tenyésztő közönséghez.** Az „Első
Széky Baromfitenyésztő Egyesület“
folyó évi október hó 2-án (ked-
den) a Vármegyei Gazdasági Egye-
sület állat-kiállításának keretében dja-
zással, állami és egyesületi bevásá-
rálással egybekötött baromfi kiállítást
rendez, melyhez az egész vármegyei
baromfitenyésztő és baromfi kedvelő
közönség s első sorban a Baromfi-
tenyésztő Egyesület tagjainak támo-
gatását kérjük. A kiállítandó anyag
menyisége s általában az egész
kiállítás felöl való tájékozódhatás
végéig, — hogy a rendezőség e szer-
int szervezkedhessen — azon tisz-
teletteljes kéressel fordulunk a
nagyérdemű közönséghez, hogy be-
jelentéseiket a baromfi megneve-
zésével az Első Széky Baromfiten-
yésztő Egyesületi kiállításához (Széky-
udvarhely), mielőbb eljuttatni szí-
veskedjenek. A kiállításra felhozható
sarga és fehér Orpington, Leugthon,
Plymouth, erdélyi kopasznyaku, kö-
zönséges magyar tyúk és ezek ke-
resztése, továbbá pekingi kacsa
és emdeni lud. Van szerencsénk a
baromfi kedvelő és vásárolni ohajtó
közönség figyelmét és érdeklődését

is egyben felhívni kiállításunkra és
nagybecsű támogatását kéri a ren-
dező bizottság.

KÖZGAZDASÁG.

Udvarhelyvám. Gazdasági Egyesülettelől.

302. — 1906. sz.

Tenyészállat kiállítás.

Az udvarhelyvámegyei gazdasági
egyesület f. évi október hó 2-ikán
Székyudvarhelyt a baromvásártér-
en tenyészállat kiállítást és dja-
zást rendez, melyre a tenyésztők
ezennel meghívottak.

Kiállítandók csikós-kancák, 3 és 2
éves kanca csikók, magy. erd. jellegű
borjas tehének, 3 és 2 éves üszök,
nemes baromfi törzsek.

A lovak díjazására 600 K, tehe-
nek és üszök díjazására 350 K,
baromfiakéra 50 K áll rendelkezésre.

A kiállítás díjmentes, bejelenté-
sek szept. 30-ikáig az egyesület tit-
kari hivatalánál eszközölendők.

Székyudvarhely, 1906. szept. 5

Az elnökség.

320—1906. szám.

Hirdetmény.

Az október 2-án Székyudvar-
helyt rendezendő tenyészállat kiál-
lítás díjai a nagymélt. m. kir. földmive-
lőügyi Miniszterium adományá-
ból:

Borjas tehének részére: I. díj 60
K, II. díj 50 K, III. díj 40 K, IV.
díj 30 K.

3 éves üszök részére: I. díj 45 K,
II. díj 25 K, III. díj 20 K.

2 éves üszök részére: I. díj 40 K,
II. díj 25 K, III. díj 15 K.

Nemes baromfiak részére: a nagy-
mélt. m. kir. földmiveletési minis-
terium adományából Orpington és
Langshanok részére 5, 4, 3, 2, 2 K,
emdeni ludak részére 5, 4, 4, 3, 2, 2 K,
pekingi kacsa részére 4, 3, 2, 1 K.

A baromfiak a baromfitenyésztő-
egyesület által építendő külön ki-
főtökben állíttatnak ki; ezekre a
bejelentések szept. 30-ig az egyesü-
let titkárnál fogadtatnak el, míg a
szarvasmarháknál a kiállítás meg-
nyitására jelentkezhettek.

Csak magyar erdélyi fajta szarvas-
marhák díjaztatnak, melyekről köz-
ségi előjáróság által igazolandó,
hogy félév óta a kiállító birtokában
vannak.

A baromfiak bírálata d. e. fél 9
órákor, a szarvasmarháké d. e.
11-kor kezdődik.

A segesvári állattenyésztési fel-
ügyelőség, nemes baromfi törzsek
fog vásárolni.

Székyudvarhely, 1906. szept. 20.

Az elnökség.

Hirdetmény.

Udvarhelyvámegye lőtenyész-biz-
ottságától közhírre tétetik, miszerint
a nagyméltóságú m. kir. földmive-
lőügyi miniszterium által adomá-
nyozott jutalomdíjakkal folyó évi
október hó 2-án délelőtt 10 órákor
Székyudvarhelyt a baromvásártér-
en előállítandó csikós kancák, 3 és
2 éves kanca csikók — a meny-
yben a bírálóbizottság által tenyész-
ésre alkalmasoknak találatnak —
jutalmaztatni fognak.

A csikós kancákra kitűzőtt díjak:
80, 60, 50, 40, 30, 20—20 K.

A 3 éves kanca-csikók díjai: 60,
40, 30, 25, 20, 10 K.

A 2 éves kanca csikók díjai: 40,
25, 20, 10 K.

A díjakra lőkereskedők, nagybir-
tokosok és nagybérlok kizárásával
csak azon kisgazdák tarthatnak
igényt, a kik községi előjárósági
bizonyítvánnyal igazolják, hogy a
csikós-kanca 1 év óta tulajdonuk
és a csikók saját tenyésztésük.

Kellő számu 3 és 2 éves kanca-
csikók hiányában, kivétlesen az
igen jó 1 éves kanca-csikók is di-
jaztatnak.

Nagybirtokosok és nagybérlok
dicsősök oklevéllel lesznek kitüntetve.

Jelentkezhetti Székyudvarhelyen
Hlatky Miklós gazdasági egyeleti tit-
kár urnál október 2-án d. e. 9 óráig,
azon túl a helyszínen.

Székyudvarhely, 1906. szept. 12

Daniel Lajos,

a lőtenyész-bizottság elnöke.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újság-
kiadó intézete.

A közönséges csukamájolaj

oly undorító szagu és izü, oly ne-
hezen emészthető, hogy a gyerme-
kek és érzékeny betegek részére sok-
szor szöba sem hozható, de az óri-
ási táp- és gyógyerő, melyet a
csukamájolaj bizonyítottan tartal-
maz, ma már mindenkinek hozzá-
férhető, mert a SCOTT-féle EMUL-
sió formájában a csukamájolaj tel-
jesen meg van szabadítva undorító
tulajdonságaitól. A SCOTT-féle
EMULSIÓ feltétlenül jó izü, könnyen
emészthető és háromszor oly hatá-
sos mint a közönséges csukamájolaj.
A SCOTT-féle EMULSIÓ sohasem
okozza a legcsekélyebb zavart sem
és állandóan szemlátomást a leg-
kedvezőbb befolyást gyakorolja a
szervezetre.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódi-
ságának jele a „hátan nagy csuka-
halat vivő halász“ védjegy.

Ezen lapra való hivatko-
zással és 75 fillér levél-
bélyeg beküldése ellené-
ben mintával bérmentve
szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszertára“ BUDAPEST,
IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszertárban.

Öröltetők figyelmébe.

László István felsőboldogfalvi falu-
közötti levő molnár a n. é. közönség
szives tudomására hozza, hogy vám-
örllő malmában egy régi vea bár-
minő gabonát egy hitelesített új liter
menyiségért pontosan megörllő szem-
élyes felelősség és jótállás mellett.
Nagyobb mennyiségűnél külön ke-
vezmény és ingyenes rostálás. A köz-
ségek t. előjárósági közve'len a nép
érdekét mozdítják elő, ha ezen ke-
vező körülményt közhírre teszik. Az
örllésre hozott gabona örllés előtt és
után a malomban levő hiteles mér-
legen suly szerint is ellenőrizhető.

Eladó kocsik. Egy félvi-
seltés kocsis
csis javítva, jótállás mellett és egy
új, félolajos tengelyvel. előnyös ár-
ban eladó Dávid Gergely ko-
vácsmesternél Székyudvarhelyt
Petőfi-utca 26 sz. alatt.

Udvarhely vármegye Székyudvar-
helyi járás fősztolgabirája.

2373—906. szb. szám.

PÁLYAZATI HIRDETME NY.

Az elhalálkozás folytán megürese-
dett korondi községi jegyző ál-
lásra pályázatot hirdeték.

- Ezen állás javadalmazása
1. Törzsfizetés 1600 korona.
  2. Iroda átalány 120 korona.
  3. Utó átalány 180 korona.
  4. Természeti lakás.

Felhívottak mindazok, a kik ezen
állást elnyerni ohajítják, hogy az
1889 évi l. t.-c. 6 §-a illetve az
1900 évi XX. t.-c. 3 §-ának érte-
lőben fölszerelt pályázati kérvé-
nyüket folyó évi október 15-ig hi-
vatomba adják be.

A választás határidejét később
fogom kitűzni.

Székyudvarhely, szept. 24.

Dr. Demeter Lőrinc,

fősztolgabiró.

Butorozott szoba

Kossuth utcában azonnal kiadó, eset-
leg 2 ur részére is. Cím a kiadó-
hivatalban.

Főzöttcet gyári rak-

tár! Legkiválóbb minőségű főzött-
cetet nagyban és kicsinyben
Kossuth-utca 1. szám alatt (Drago-
mán üzlete mellett) kapható.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n.
é. közönséggel, hogy Sterba Ödön
jőhírű főszerkeszkedését vétel utján
átvettem és azt ezentul saját nevem
alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a kö-
zönség szives tudomására hozom,
kijelentem, hogy fő törekvésem lesz
a legkényesebb igényeket is úgy a
szöld, pontos és előzékeny kiszolgá-
lással, mint kiváló minőségű és olcsó
áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm
íránt tanusított szives pártfogását
részemre is fentartani és én ígérem,
hogy azt minden tekintetben ki is
fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos

főszerkeszkedő.

BOR!

**Fernengel Gyula széky-
udvarhelyi bornagykeres-
kedőnél**

a legjobb minőségben, nagy válasz-
tékban és legelőnyösebb árak mel-
lett nagyban és kicsinyben hapható

250—906. vht. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel
közhírre teszi, hogy az oklándi kir. já-
rásbíróságnak 1903. évi Sp. 621. sz. végzése
következésében Dr. Bodor Tivadart ügyvéd által
képviselet Költő Sándor sepsiszentgyörgyi
lakos javára Bartha Andor bardszoci lakos
ellen 630 K jár. erejéig 1905. évi ápril. 1-én
foganatosított kielégítési végrehajtás utján
le- és felül foglalt és 1440 K-ra becsült követ-
kező ingóságok, u. m. 6 borju, 6 tehén és
2 bika nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járás-
bíró 1905. évi V. 84/8 számu végzése
folytán 630 K tökéketételés, ennek 1903.
évi augusztus 15-ik napjától járó 5% ka-
matai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 164
K 34 fillérben bíróságilag megállapított költ-
ségei erejéig, Bardoczon alperes lakásán le-
endő eszközölésére 1906 évi október hó 13.
napjának délelötti 10 órája határidőül kitű-
zetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel
oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107.
és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mel-
lett, a legtöbbet ígérőknek, szűkség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingőságo-
kat mások is le és felül foglaltatták és azokra
kielégítési jogot nyertek volna, ezen árve-
rés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmé-
ben ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1906. szeptember 14.

Pollák Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

WEINER MÁTYÁS

DIVATÁRUHÁZA

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 3.

1906. évi őszi- és téli idény ujdonsá-
gai magyar, francia és angol-divat-
kermékül a legnagyobb választékban
immár megérkeztek s azok megtekinté-
sére van szerencsém a nagyérdemű
közönséget ezennel tisztelettel meghívni.

Mosókermék 18 kr.-tól 65 kr.-ig.

Gyapjuszövetek 38 kr.-tól 225 frt-ig.

Magy. gyártm. vízfoltmentes posztók.
Magy. gyártm. angol izlésben tartott kockás és
csikós kermék.
Magy. gyártm. mosósövetek stb. Nagy mintagyűj-
teményeket, mely a legújabb őszi- és téli szövete-
ket nagy választékul tartalmazza, vidékre kivá-
natra ingyen és bérmentve küldöm. 20 K felüli
megrendeléseket bérmentve küldök.